

felől jövő villámcsanak. Ennek az utóbbi kocsinak a vezetője, *Matulai Pál* ellenáramot adott és ijedtében leugrott a visszafelé haladó kocsiról anélkül, hogy az áramot kikapcsolta volna. A kocsis ennek következtében kisiklott és körülbelül 10—12 métert szaladt még a Klauzál-téri aszfalton: a kocsiban ülők pedig megsérültek. Kedden tárgyalta ezt az ügyet a szegedi törvényszék büntetőtanácsa, amely az ujszegedi kocsis vezetőjét *Deutsch Simont* 3 hónapi, *Matulait* pedig 1 hónapi fogházra ítélte.

— **Megjelent a háboru első nagyszabású képes krónikája, a „Pesti Napló” Háborus albuma.** Ez a pompás kiállítás, nagyszerű díszmű száz és száz szenzációs képben tárja elénk a világháború érdekese és megrázó eseményeit. Művészi fényképek, csataképek, arcképek teszik változatossá az album képanyagát; a szövegrészben pedig a háboru naptárán kívül az összes modern hadi-eszköz világos és népszerű magyarázatát is megtalálja az olvasó. A minden várakozást felülmúló albumot, amelyet *Tábori Kornél*, az ismert nevű kiváló író, — aki maga is működött mint haditudósító — szerkesztett, ingyen megkapja a Pesti Napló minden előfizetője a kiadóhivatallal (Budapest VI., Vilmos császár-ut 53) meg tudható feltételek mellett.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

0000

Kapuzárás után.

A mai előadással a színházi esztendő végét ért. A társulat indulásra készen áll és utazik Gyulára, hogy öt, vagy hat hétig előadásokat tartson a nyári állomás-helyén.

A háboru miatt a színházi előadásokról nem írunk bírálatot, mert úgy gondoltuk, hogy a jogunkról való lemondással használhatunk a színháznak és a társulatnak, amely konzorcionális alapon működött. Azt céloztuk minden megnyilatkozásunkkal, hogy amikor a legvéresebb színjáték folyik, mióta a világ, világ, a közönséget be kell édesgetni a színházba, nehogy előfordulhasson az az eset, amire a szegedi színészet történetében nem volt még példa, hogy idő előtt be kellessen csukni a színház kapuját és a szegedi színészet földel és kereset nélkül álljon. Ez a kellemetlen helyzet, hála és minden elismerés a szegedi közönségnek, nem is fordult elő. Sőt büszkélkedve írhatjuk, hogy a közönség oly mértékben támogatta a színházat, hogy a háborus idő dacára anyagi tekintetben a szegedi színház az elsőhelyen áll a vidéki színházak között. Ez nagy szó és erre az örvendetes jelenségre büszkén fogunk hivatkozni a jövőben.

A közönség páratlan áldozat készségével, sajnos, nem tartott lépést a színház. Az igazgató elkövette azt a majdnem végzetessé váló hibát, hogy a múlt esztendői társulatát, a szerződés egyik pontjára való hivatkozással, feloszlatta. Megengedjük, hogy joga volt hozzá, de oka nem! Ha ezzel a társulattal tudott konzorcionális módon működni, megtehette volna ezt a feloszlátott társulattal is és akkor nem állt volna elő az a kínos helyzet, hogy a társulat egyik-másik tagja szerződés és így kenyér nélkül is maradjon. Kimondjuk minden tétovázás nélkül, hogy ez az eljárás nem volt emberséges cselekedet és igazán csodáljuk, hogy a város tanácsa ebbe a könyörtelen eljárásba beleegyezett. Ha a háboru ok lehet az igazgatónak arra, hogy

társulata tagjaival való szerződéseit felbontassa, tagjait szélnek ereszthesse, akkor a városnak is meg volt az oka arra, hogy aki ilyen cselekszik, azzal szemben a szerződéses viszonyt beszüntesse.

Más szempontból is hiba volt a társulat feloszlátása. Ujra kellett szervezni a társulatot és e miatt még a régi darabokat is újra kellett összetanulnia a háborus-társulatnak. Sok fölösleges munkát lehetett volna megtakarítani, ha együtt marad, legalább nagyjában, a régi társulat, amely mást produkálhatott volna, mint a meglévő.

Talán nem vétünk az igazság ellen, ha írjuk, hogy ilyen gyöngén szervezett társulat még nem működött a szegedi színházban, ahol oly gyöngé, a legmérsékeltebb igényeket sem kielégítő előadások még nem kerültek a közönség elé, mint ebben a színházi esztendőben. Nem kizárólag a tehetségek hiánya volt az oka, hanem a társulat tagjainak a nemtörődömsége és érthetetlen indolenciája is. Konzorcionális alapon működtek, tehát mindenki a maga maga gazdája volt és azt csinált, amit akart. Nem az volt a cél, hogy a közönség páratlan pártfogását meghálálva, az igények kielégítésére végezzék feladatukat, de hogy kényelmesen éldegéljenek és kultur-missiora való hivatkozással, kiváltságokat élvezzenek.

Hiányzott egy erős kéz, amely érvényt tudott volna szerezni a vezető jogának, amely gátat tudott volna vetni annak az áramlatnak, ami a színháznál lábra kapott.

Háborus, értéktelen termékekkel operált a színház és mindent a közönség elé tálalt, ami a fővárosi színházak bélyegzőjével volt ellátva. Minden munkássága abban merült ki, hogy magasztaló kommunikéket tétetett közzé a színre kerülendő darabokról, sőt előre az előadásokról is. De minek folytatni tovább? A társulat szervezésére, előadásaira nem kell szigorúbb bírálat, mint aminővel a közönség élt. Egy-egy ujdonság bemutatóját kivéve, alig akadt közönség a féremtűvek pongyola előadására, ami arra készítette az igazgatóságot, hogy állandóan, a szezon kezdetétől végig, vendégek szereplésével költse fel a közönség érdeklődését. Ha vendégszereplője volt a színháznak, volt publikuma is, ha a társulat maga próbálkozott, az üres előadást üres nézőtér fogadta.

Ez az igazság. És ez az igazság arra készítheti és készítette is az igazgatót, hogy a következő színházi esztendőre teljes és a vidéki színészet java erőit magában foglaló társulattal vonuljon be a színházba. A kísérleti versenyből épen elég volt; jó társulatot, jó műsort és jó előadásokat kívánunk a közönség részére, amely megmutatta, hogy a szűkkeblűséggel szemben is bőkezű tud lenni. Előnyösen megváltozott rendszert kívánunk, szorgos, eredményes munkát az igazgató és jövődjő új társulata részéről, amelynek olyannak kell lennie, hogy méltónak bizonyuljon a szegedi közönség példátlan támogatására és minden időben hozott áldozatkészségére.

A szezon vége. A mai előadással bezárult a színházi esztendő. A bucsuzás alkalmával a Huszka—Martos-operett: az *Aranyvirág* került színre. Nem sok közönsége akadt az előadásnak, de tapsban nem volt hiány. Mindenkinek jutott belőle, amint az már szokás a távozás idején. Az előadás magán viselte a hurcolkodás

Irodalmi ujdonságok!

Karinthy Frigges:

Beszéljünk másról

Ujabb karcolatok.

Ezek a páratlan humoru tréfák, mintha csak azt mondanák: ne beszéljünk mindig a háboruról. **Ára 1 korona.**

Szomory Dezső:

Sárossy, municiót!

és egyéb harctéri levelek.

Nagy irodalmi szenzáció Szomory Dezső könyve, mert nem a megszokott harctéri leveleket, hanem egy nagy írónak érzéssel és hangulattal teli leírását adja katonáinkról s a hadiszínterek vidékének életéről.

Ára 60 fillér.

Szilágyi Géza:

A háboru mellől

Tollrajzok.

A mély gondolkodású, író azokkal kirívó, jelenségekkel foglalkozik, amelyek még a világháboru véres tömkelegéből is kiemelkednek.

Ára 40 fillér.

Salom Asch:

Föld

Történet Orosz-Lengyelországból.

Balla Mihály fordítása.

Elkeseredett csaták színhelye most az a föld, amelyről Salom Asch meg-rázó erejű paraszttörténete szól.

Ára 20 fillér.

Ruttkay Vilmos:

A világháboru

Londoni szaktudósítónk érdekesítően írja le a német—angol versengést.

Ára 3 korona.

Engel és Horth:

A kék egér

bohózat 3 felvonásban.

Ára 90 fillér.

Sándor Tivadar:

Vezérkari jelentések

és egyéb hivatalos közlemények a világháboruról. III. rész 1914. okt. 16.—november 15.

Ára 1 korona.

A belga szürkekönyv

a világháboru okiratainak a leg-ujabb dokumentumai.

Ára 40 fillér.

Kunfi Zsigmond:

Háboru és szocializmus

tanulmányok a háboru szocialista és szocialpolitikai tényeiről.

Ára 80 fillér.

Kurt Aram:

Nach Sibirien mit 100000 Deutschen

érdekfeszítő leírás az orosz hadifogságból.

Ára 1 K 20 fillér.

Ludwig Wolff: Der Krieg im Dunkel

lebilincselő kém-regény.

Ára 1 K 20 fillér.

Kaphatók:

Várnay L.

könyvkereskedésében SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZ.